

[AM2021.09.21V]

Retten i Sønderborgs DOM - 16. september 2020 - K02-1023/2020 - 3300-84111-00168-17

Anklagemyndigheden mod T , født februar 1959

Anklageskrift er modtaget den 5. februar 2020. T er tiltalt for overtrædelse af

1a.

lægemiddellovens § 104, stk. 2, jf. § 39, stk. 1 og 7, stk. 1 samt § 104, stk. 1, nr. 1, jf. § 64, nr. 1,

ved i tiden forud for og frem til den 26. oktober 2017 i sin helsekostforretning Firma1 , Adresse1 med henblik på forhandling at have opbevaret i alt 364 lægemidler indeholdende cannabidiol (cdb), hvoraf 52 var fra producenten Cannol, 150 var fra producenten Scandinavian Hemp og 153 fra producenten Vita Sense/Vita Pharma, selvom Sundhedsstyrelsen (i dag: Lægemiddelstyrelsen) ikke havde meddelt Firma1 v. T , cvr.nr. ... markedsføringstilladelse, i vinduet til helsekostforretningen og på hjemmesiderne www. Firma2 .dk og www. Firma1 .dk, at have reklameret for produkter indeholdende cdb, selvom om de ikke lovligt kunne forhandles i Danmark, ligesom tiltalte i et ukendt tidsrum i perioden op til den 26. oktober 2017 indførte et ukendt antal lægemidler indeholdende cdb fra producenten Scandinavian Hemp fra Sverige og et ukendt antal lægemiddel indeholdende cdb fra producenten Vita Sense/Vita Pharma fra Holland.

1b.

lægemiddellovens § 104, stk. 2, jf. § 39, stk. 1 og 7, stk. 1 samt § 104, stk. 1, nr. 1, jf. § 64, nr. 1,

ved i tiden forud for og frem til den 8. maj 2018 i sin helsekostforretning Firma1 , Adresse1 , med henblik på forhandling, at have opbevaret i alt 83 lægemidler indeholdende cannabidiol (cdb) fra producenterne Cannol, Scandinavian Hemp og Vita Sense/Vita Pharma, selvom Sundhedsstyrelsen (i dag: Lægemiddelstyrelsen) ikke havde meddelt Firma1 v. T , cvr.nr. ... markedsføringstilladelse, i vinduet til helsekostforretningen og på hjemmesiderne www. Firma2 .dk og www. Firma1 .dk, at have reklameret for produkter indeholdende cdb, selvom om de ikke lovligt kunne forhandles i Danmark, ligesom tiltalte fra helsekostforretningen og hjemmesiderne i perioden fra den 26. oktober 2017 til den 8. maj 2018 solgte et ukendt antal produkter indeholdende cdb og i samme periode indførte et ukendt antal produkter indeholdende cdb fra producenten Scandinavian Hemp fra Sverige og et ukendt antal produkter indeholdende cdb fra producenten Vita Sense/Vita Pharma fra Holland.

2.

lægemiddellovens § 104, stk. 2, jf. § 39, stk. 1 og 7, stk. 1,

ved den 2. august 2018 kl. 20.00 via fragtcntral, ... i Kolding, med henblik på forhandling, fra at Holland have indført 130 lægemidler indeholdende cannabidiol (cdb), mrk. Vitae Pharma til sin helsekostforretning, Firma1 v. T cvr.nr. ... , Adresse1 , selvom han ikke havde Lægemiddelstyrelsens tilladelse hertil.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bøde på Anklagemyndigheden har påstået konfiskation af

- Diverse olier, mrk. Cannol (KT1-5 og KT101-106, KT201-207, KT401)
- En creme, mrk. Cannol (KT6)
- Diverse olier, mrk. Scandinavian hemp (KT7-11, KT111-112, KT114, KT215-223, KT301)
- 2 æsker á 60 kapsler, mrk. Scandinavian hemp (KT12-13)
- En cdb-salve, mrk. Scandinavian hemp (KT14)
- Diverse olier, mrk. Vitae Sense (KT15-18, KT210-214, KT403)
- Diverse olier, mrk. Vitae Pharma (KT107-110, KT113, KT224-227, KT302-304, KT402)
- Diverse bolsjer indeholdende cdb (KT208-209)
- 130 flasker indeholdende cbd-olie, mrk. VitaePharma (forhold 2) hos T , jf. straffelovens § 75, stk. 2.

Tiltalte har nægtet sig skyldig.

Sagens oplysninger

T har forklaret, at han driver forretningen Firma1 . Folk spurgte af og til om cbd, så han begyndte på et tidspunkt i 2016 eller 2017 at undersøge, om det var noget, han kunne sælge. Han havde kigget på Lægemedelstyrelsens hjemmeside, og der stod cbd-produkterne ikke på deres liste over lægemidler. Det er en meget specifik liste, og han fik det indtryk, at ud over de produkter, der stod på listen, måtte han sælge, hvad han ville. Han mener heller ikke, at der er tale om lægemidler, da der ikke er en dokumenteret helbredende effekt af produkterne. Han har undersøgt meget grundigt på Lægemedelstyrelsens hjemmeside, inden han gik i gang med at sælge. Foreholdt bilag 7 har han forklaret, at han ikke har set denne FAQ. Han har blot læst om definitionen på og reglerne om lægemidler. Han spurgte også sin første leverandør, Cannol, som i 2016 endda var blevet undersøgt af politiet. De sagde, at alt var ok, for politiet havde aldrig meldt tilbage. Derfor begyndte han at forhandle produkterne. Han fik produkterne fra Cannol. De blev også solgt andre steder i Danmark, også i helsekostforretninger, så det så han ikke noget forkert i. Deres priser var dog ret høje, så han fandt også to andre leverandører. Han solgte både i butikken og på sin hjemmeside. Han reklamerede ikke for produkterne, bortset fra at Google samlede hjemmesiden op. Der stod olie i vinduet i hans butik. Det havde også den virkning, at han kom i kontakt med folk, og så kunne han ofte sælge sine behandlinger til dem i stedet for, at de skulle købe cbd. Han ved ikke, om cbd har en virkning. Efter at han begyndte sit salg, kiggede han jævnligt på Lægemedelstyrelsens hjemmeside og på listen over lægemidler, og der var ingen ændringer. Han har ikke set, at Lægemedelstyrelsen havde en vejledning om medicinsk cannabis. Han har ikke været direkte i kontakt med Lægemedelstyrelsen, for han fandt jo de nødvendige oplysninger på hjemmesiden. Cbd-olien er solgt til ham som kosttilskud og som helbredende imod kræft, men det må man ikke sige, så det har han ikke selv skrevet noget om på hjemmesiden eller sagt til kunderne. Man ved jo heller ikke, hvilke bivirkninger der er. Derfor solgte han cbd-olien som massageolie. Det har en placeboeffekt, at folk ved, at der er cbd i massageolien. Han solgte

også creme, og han solgte kapsler med henblik på, at de skulle bruges til creme. Han havde sagt til sine forhandlere, at han ikke ville sælge produkterne som kosttilskud, der kunne kurere alt muligt. Han ved godt, at nogen måske bruger produkterne smertelindrende, men det kan han ikke gøre ved.

Han forventede, at hvis han solgte noget ulovligt, ville han høre fra Lægemiddelstyrelsen, for der stod på deres hjemmeside, at de tager kontakt, så snart de erfarer, at man sælger noget, man ikke må. Han hørte aldrig noget fra Lægemiddelstyrelsen.

I oktober 2017 kom politiet, fordi de havde fået en anmeldelse om, at han solgte euforiserende stoffer, hvilket ikke var rigtigt. De tog 1 stk. af hvert produkt med til nærmere undersøgelse. Han tænkte ikke på at stoppe salget, indtil der lå en afgørelse. Politiet kom igen i maj 2018. Han havde i mellemtiden været på Lægemiddelstyrelsens hjemmeside igen, men hans cbd-produkter var stadig ikke nævnt. Lægemiddelstyrelsen havde heller ikke kontaktet ham efter den første ransagning. Derfor var der stadig cbd-produkter i butikken, men salget foregik mest på hjemmesiden. Produkterne blev sendt fra udlandet enten direkte til forbrugeren eller til ham, som så sendte det til forbrugeren. Han solgte også i butikken, men hvis folk spurgte ham, sagde han altid, at han ikke ved, om det virker, men at han ved, at hans behandlinger virker.

De pakker han fik leveret i august 2018 var massageolie. Det stod både på leveringssedlen og fakturaen. Det skulle bruges i hans behandlinger og til salg. Det er det samme produkt, som forhandleren kalder cbd-olie, men han vil ikke kalde det et lægemiddel eller lignende, for der er ingen videnskabelig dokumentation. Det blev solgt på www.firma2.dk. Han samarbejder ikke med sine leverandører om hjemmesiden, det er ham selv, der importerer og sælger.

Han har ikke haft et godt salg af produkterne. Hans hovedindtjening er hans behandlinger, og det er også i tilknytning hertil, at han sælger cbd-olie. Folk har spurgt til thc, men det har han ikke, og han har sagt til folk, at så skulle de hellere tale med en læge og få medicinsk cannabis. Hvis hans kunder meget gerne ville have cbd-produkter, så solgte han det selvfølgelig til dem.

V1 har forklaret, at hun siden 2005 har været ansat ved Lægemiddelstyrelsen, hvor hun arbejder med grænsedragningen mellem lægemidler og andre produkter. Produkter klassificeres som lægemidler på baggrund af lægemiddeloven. Man ser på produktets virkning og på produktets præsentation. Man ved fra faglig litteratur, at cbd har en række virkninger, idet det påvirker forskellige impulser og receptorer i kroppen. Det er på det grundlag, cbd-produkter vurderes til at være lægemidler, når de anvendes oralt. Der findes cbd i godkendte lægemidler, så derfra har man dokumentation og klinisk viden om styrke, funktion med videre. Man kan ikke lave en konkret undersøgelse af hvert enkelt produkt, men man sammenligner med tilsvarende produkter. De orale produkter fra Cannol anbefales og markedsføres af Cannol til smertelindring, hvilket er en lægemiddelanprisning. De er derfor lægemidler ud fra både virkning og præsentation. Produkterne fra VitaeSense/VitaePharma og Scandinavian Hemp er kun klassificeret på baggrund af deres virkningsprofil. Det er henholdsvis hollandsk og svensk, men det svenske blev for nogle år siden gjort ulovligt i Sverige.

Inden de nye regler om medicinsk cannabis udarbejdede Lægemiddelstyrelsen en grundig vejledning. Der er også en FAQ på deres hjemmeside, og de anbefaler altid folk at henvende sig til konkret rådgivning hos Lægemiddelstyrelsen, hvis de er i tvivl. Det fremgår af deres FAQ, at cannabisolie betragtes som et lægemiddel. De har også et afsnit på hjemmesiden om, hvornår et produkt er et lægemiddel, og hvordan man skal forholde sig ved vurderingen af, om et produkt er et lægemiddel. Det burde være klart for virksomhederne, hvad styrelsens holdning er. Det er virksomhederne, der har ansvaret. De skal sikre sig, inden aktiviteten sættes i gang. Hvis man var i tvivl, skulle man som virksomhed have søgt mere rådgivning. Listen over lægemidler på deres hjemmeside er ikke udtømmende. Det er umuligt, da de ikke er præsenteret for alle de produkter, der findes. Listen er en hjælp, der viser, hvor der faktisk er taget stilling. Den er en del af et større informationsmateriale. Man kan ikke lave en generel klassificering, men skal tage det produkt for produkt. Listen er så specifik som muligt. Lægemiddelstyrelsen får nogle 100 henvendelser om året fra både virksomheder, myndigheder og borgere. Hvis Lægemiddelstyrelsen er opmærksom på overtrædelse af reglerne, kontakter de virksomheden med en partshøring, men i nogle tilfælde er det politiet, der kontakter Lægemiddelstyrelsen for at få hjælp til den videre sagsbehandling.

Hvis man bruger cannabisolie som for eksempel massageolie, er der måske en anden virkningsmekanisme, men hvis det skal bruges til behandling eller forebyggelse af sygdom, kan det være et lægemiddel, selvom det bruges uden på huden. Hvis producenten forhandler det til oral anvendelse, men sælger kalder det massageolie, så er det sælger, der er ansvarlig, og så er det det led, Lægemiddelstyrelsen vil se på. Det vil være besynderligt at bruge cbd-olie som massageolie, for det er relativt dyrt. Man kan ikke sælge det som massageolie og samtidig sige til forbrugeren, at den skal indtages oralt. Det er desuden afgørende, hvordan produktet præsenterer sig, men alle parametre indgår i vurderingen. Det er ikke nødvendigvis nok, hvad der står på indlægssedlen.

Produkter, der kan fremstilles og markedsføres lovligt i et andet EU-land, kan også markedsføres og sælges til forbrugere i Danmark. Det gælder ikke salg fra virksomhed til virksomhed, da der gælder andre regler for dette. En virksomhed, der importerer et produkt, skal sikre bagud i kæden, at produktet falder lovligt ind i et regelsæt og så eventuelt anmelde det som for eksempel kosttilskud til de danske myndigheder i forbindelse med importen.

Tiltalte har om sine personlige forhold forklaret, at han har en nettoindtægt på omkring 120.000 kr. om året, og at han har ansøgt om pension fordi han på grund af en skulderskade ikke er i stand til at arbejde så meget, som han gør nu.

Rettenns begrundelse og afgørelse

Tiltalte har erkendt de faktiske omstændigheder i sagen.

Retten finder det efter Lægemiddelstyrelsens redegørelse, herunder vidnets forklaring, bevist, at de i sagen omhandlede cbd-produkter er klassificeret som lægemidler, hvortil der ikke er udstedt markedsføringstilladelse, og at tiltalte således ved sin indførsel, forhandling og udstilling af produkterne samt reklamering for produkterne på hjemmesiderne og ved udstilling i butiksvinduet har handlet i strid

med lægemiddelovens § 7, stk. 1, § 39, stk. 1, og § 64, nr. 1. Retten finder derfor tiltalte skyldig i den rejste tiltale.

Straffen fastsættes til en bøde på 75.000 kr., jf. lægemiddelovens § 104, stk. 2, jf. § 39, stk. 1, § 7, stk. 1 og § 104, stk. 1, nr. 1, jf. § 64, nr. 1, jf. til dels straffelovens § 21, stk. 1.

Forvandlingsstraffen fastsættes som nedenfor bestemt.

Retten har i forbindelse med straffens fastsættelse lagt vægt på, at tiltalte efter en samlet vurdering alene findes at have handlet simpelt uagtsomt og for så vidt angår forhold 1a har befundet sig i undskyldelig uvidenhed eller misforståelse. Retten lægger herved til grund, at tiltalte var klar over, at cannabis-produkter kunne anvendes medicinsk, og at han derfor undersøgte, hvorvidt hans produkter var omfattet af lægemiddeloven, men ikke fik dette bekræftet. Retten finder det efter tiltaltes forklaring godtgjort, at han indledningsvis ikke havde anledning til at kontakte Lægemiddelstyrelsen direkte med henblik på en afklaring. Retten finder for så vidt angår forhold 1b og forhold 2, at tiltalte på dette tidspunkt burde have foretaget en sådan nærmere afklaring, inden han fortsatte sine aktiviteter, og at han således ikke længere kan anses for at have været i en undskyldelig uvidenhed eller misforståelse.

Retten bemærker vedrørende sagsbehandlingstiden, at sagen vedrører tre forhold, hvoraf det første udspringer af en ransagning i september 2017, mens det sidste forhold er begået i august 2018. Retten finder ikke, at sagsbehandlingstiden, henset til sagens ikke ukomplicerede karakter, overstiger det rimelige.

Retten følger påstanden om konfiskation, jf. straffelovens § 75, stk. 2.

Thi kendes for ret:

T skal betale en bøde på 75.000 kr. Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 30 dage. Hos tiltalte konfiskeres

- Diverse olier, mrk. Cannol (KT1-5 og KT101-106, KT201-207, KT401)
- En creme, mrk. Cannol (KT6)
- Diverse olier, mrk. Scandinavian hemp (KT7-11, KT111-112, KT114, KT215-223, KT301)
- 2 æsker á 60 kapsler, mrk. Scandinavian hemp (KT12-13)
- En cdb-salve, mrk. Scandinavian hemp (KT14)
- Diverse olier, mrk. Vitae Sense (KT15-18, KT210-214, KT403)
- Diverse olier, mrk. Vitae Pharma (KT107-110, KT113, KT224-227, KT302-304, KT402)
- Diverse bolsjer indeholdende cdb (KT208-209)
- 130 flasker indeholdende cbd-olie, mrk. VitaePharma (forhold 2).

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.

Sigrid Skyt Jessen
dommerfuldmægtig

.....

Vestre Landsrets 7. afdelings DOM - 21. september 2021 - S-2014-20

(dommerne Chris Olesen, Karen Foldager og Maria Porsborg (kst.))

Anklagemyndigheden mod T , født februar 1959, (advokat Poul Hauch Fenger, København)

Retten i Sønderborg har den 16. september 2020 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. K021023/2020).

Påstande

Tiltalte har påstået frifindelse.

Anklagemyndigheden har påstået skærkelse.

Supplerende oplysninger

Der er også for landsretten mellem tiltalte og anklagemyndigheden enighed om de faktiske omstændigheder i sagen.

Forklaringer

Tiltalte og vidnet V1 , der har afgivet vidneforklaring via videolink, har for landsretten i det væsentlige forklaret som i 1. instans.

Tiltalte har supplerende forklaret, at han undersøgte på Lægemiddelstyrelsens hjemmeside, hvilke produkter der var kategoriseret som lægemidler. Hjemmesiden var senest opdateret i februar 2017. Der var ganske almindelige dagligvarer på listen, men også CBD-olier. Han konkluderede på den baggrund, at når listen indeholdt almindelige dagligvarer, så var det også logisk i orden at forhandle CBD-olier. Han solgte ikke medicinsk cannabis og har heller ikke givet udtryk for, at hans produkter var medicinsk cannabis. Han undersøgte yderligere, herunder ved sine leverandører, som han også ringede til. Efter der var ransaget hos ham, og han var blevet sigtet, fortsatte han sin virksomhed, da han ikke kunne forstå, hvorfor han skulle

stoppe med at købe og forhandle CBD-produkter, når han kunne købe produkterne af sine leverandører. Han kom dog i tvivl, men ikke så meget, at det fik ham til at stoppe. Han kunne jo købe produkterne hos for eksempel X1, der er en stor virksomhed inden for branchen. Politiet vidste ikke, om produkterne var ulovlige og tilkendegav, at hans sag var en prøvesag. Politiet var således i tvivl, som han også var. Han kunne ikke se, hvad der skulle være i vejen for hans salg under disse omstændigheder. Han undersøger ikke altid, om de produkter, han køber fra leverandører i Danmark, er lovlige for ham at sælge. Han undersøgte nærmere vedrørende disse produkter, herunder på styrelsens hjemmeside, da der var en vis opmærksomhed på disse produkter. Han var i gang i kontakt med styrelsen, da han ville prøve af opnå en markedsføringstilladelse på Himalaya Krystal Salt, som han vidste havde stået på listen over lægemidler. Det viste sig, at der ikke var udstedt markedsføringstilladelse til dette salt, selv om det stod på listen over lægemidler på hjemmesiden og bliver solgt alle mulige steder. Han ringede ikke til styrelsen i forbindelse med sine undersøgelser vedrørende CBD-olier. Han fik ikke fra de leverandører, som han var i kontakt med telefonisk, oplyst, at der var tale om et lægemiddel. Cannol oplyste, at det blev solgt som massageolie, og at det var lovligt. Det blev oplyst fra X1, at det var kosmetik. Han solgte ikke olierne til oral indtagelse, kun til massagebrug. Han har ikke behandlet med CBD-olier. Når han masserer, blander han CBD-olie i de øvrige olier, han bruger til massage.

Tiltalte har om sine personlige forhold supplerende forklaret, at han nu er blevet seniorpensionist. Han har lukket butikken for salg af fødevarer og har kun behandling tilbage i begrænset omfang, da han har problemer med sin skulder. Han udfører en for hans helbred mere skånsom behandling end massage. Sagen har belastet både ham og ægtefællen meget. Han sover dårligt, og hans ægtefælle har fået psykiske problemer og er også gået på pension.

V1 har supplerende forklaret, at CBD er et af de aktive stoffer, der findes i cannabisplanter. Når et produkt er klassificeret som et lægemiddel, er der en række følgerregler, der skal opfyldes, for at produktet kan markedsføres mv. Det sker ofte, at styrelsen bliver anmodet om vejledning af personer eller virksomheder, der vil i gang med en markedsføring af et produkt, og at styrelsen i den forbindelse yder vejledning. De går ud fra de oplysninger, der angives på emballagen om anvendelsen, når de vurderer, hvordan produkterne skal anvendes, herunder om produktet er til oral indtag. En del af produkterne omfattet af denne sag fremgik af styrelsens hjemmeside som ulovlige. Styrelsen har en vejledningsfunktion, et borderline-team, til brug for virksomheder og personer, der er i tvivl, om et produkt lovligt kan markedsføres og sælges uden tilladelse. Denne vejledningsfunktion fremgår af styrelsens hjemmeside. Der er i øvrigt lister med produkter med klassifikation. Cannols produkter var på denne liste. På det pågældende tidspunkt var styrelsens syn på cannabis-olier under stærk bevågenhed fra bl.a. forbrugere, hvorfor styrelsen også gjorde meget ud af det på deres hjemmeside. Hun er bekendt med, at klassifikationen af Cannols produkter forelå i september 2017, og har den ikke været på hjemmesiden i 2017, beror det på en fejl. Der er i reglen også billeder af de pågældende produkter på hjemmesiden. Der er en undtagelsesbestemmelse i § 4, men lægemiddeloven har forrang, og er der tvivl, kan styrelsen klassificere det pågældende produkt som et lægemiddel. Listerne på hjemmesiden kan aldrig være udtømmende. De konkrete produkter kan kalde på særlige undersøgelser om lovligheden. Produkterne skal klassificeres produkt for produkt. Styrelsen er bekendt med virksomheden Cannol, men hun kan ikke oplyse mere specifikt om denne virksomhed og eventuelle henvendelser fra styrelsen til firmaet. Hun ved ikke af, at X1 har været involveret i denne konkrete sag. Det er ikke styrelsen, der bestemmer, hvilke varer der kontrolleres ved grænsen til Danmark. Det ligger under toldmyndighedernes kompetence. Butiksejerne har klart ansvaret for, at de lovligt kan forhandle deres produkter.

Landsrettens begrundelse og resultat

Landsretten bemærker, at de produkter, der er omfattet af tiltalen, rettelig indeholder CBD og ikke cdb som anført i tiltalen. Det tiltrædes også efter bevisførelsen for landsretten, herunder de indhentede redegørelser fra Lægemiddelstyrelsen og vidneforklaringen, at de pågældende produkter med rette er klassificeret som lægemidler, og at tiltalte ved sin virksomhed har overtrådt de bestemmelser i lægemiddeloven, som han er tiltalt for.

Det fremgår af tiltaltes forklaring, at han opfattede det således, at der kunne være problemer med at forhandle produkter med CBD, og at han søgte oplysninger på Lægemiddelstyrelsen hjemmeside, inden han gik i gang med sin virksomhed med forhandling af disse produkter. Han har forklaret, at han derved blev bekendt med, at der på listen over lægemidler fandtes helt almindelige dagligvarer og produkter med CBD, hvorefter han sluttede sig til, at de produkter med CBD, han ville drive virksomhed med, ikke kunne være lægemidler. Han har videre forklaret, at han søgte rådgivning hos sine leverandører, men ikke søgte yderligere rådgivning hos Lægemiddelstyrelsen, herunder på styrelsens FAQ. Det kan på baggrund af vidneforklaringen lægges til grund, at såfremt han havde søgt yderligere vejledning hos Lægemiddelstyrelsen, ville han kunne have fået en fyldestgørende vejledning.

Det kan lægges til grund, at tiltalte fortsatte sin virksomhed, efter politiet havde sigtet ham og foretaget ransagning.

Under de anførte omstændigheder, og da produkterne efter deres form og fremtoning i det væsentlige ikke fremtræder som massageolie, finder landsretten, at tiltalte ved sin virksomhed har udvist en sådan grad af uagtsomhed, at han er skyldig i den rejste tiltale.

Efter forholdenes karakter og omfang finder landsretten, at bøden er passende fastsat som sket.

Landsretten stadfæster derfor byrettens dom.

Thi kendes for ret

Byrettens dom stadfæstes.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.

Chris Olesen

Karen Foldager

Maria Porsborg

(kst.)